

Alkoholpolitisk handlingsplan 2025–2028

Endelig behandling, etter høring

Bakgrunn

- Kommunens visjon: **Aktiv hverdag – trygg framtid**
- Alkoholoven §1-7d: Kommunal plikt til handlingsplan
- Alkoholpolitisk handlingsplan behandlet 19.juni 2024. Kun videreføring av bevilling ble reelt behandlet.
- Høring – vedtatt i KST 17.12.2025 sak 104/25. Høringsfrist 1.februar

Ny plan

3 høringsinnspill mottatt

- IOGT
- Jokerstua, Nes Verk
- Borøya Vel

Åpent møte gjennomført 26.01.26.

Alle bevillingshavere invitert, i tillegg ble det annonsert på kommunens hjemmesider.

Nærings sjefen sendte invitasjon til sine kontakter

Bevillingsmyndigheten har samarbeidet med kommuneoverlegen, kommunepsykolog og enhetsleder for kultur, inkludering og interne tjenester, som har Folkehelse i sitt arbeidsfelt.

Høringsinnspill

- Børoy Vel og Jokerstua
 - Antall enkeltanledninger pr.år
- IOGT
 - Overordnet mål for reduksjon av alkoholkonsum frem mot 2030
 - Krav om obligatorisk kurs i ansvarlig alkoholhåndtering for alle skjenkeansatte
 - Krav om tydeligere tiltak for internkontroll
 - Innføre eksplisitt kjønnsperspektiv i tiltak for inkluderende uteliv
 - Krav i salgsleddet knyttet til betaling etter salgstid
 - Tydeligere ansvar ved større arrangementer
 - Bevillinger i nærhet til alkoholfrie fritidstilbud
 - Nettsalg

Nr	Innspill fra:	Opprinnelig høringsforslag	Innspill	Kommentar og begrunnelse
1.1	IOGT		<p>Vi foreslår at følgende hovedmål for deres alkoholpolitikk legges til i deres alkoholpolitiske handlingsplan: "Alkoholpolitikken i kommunen skal følge opp nasjonal alkoholstrategi og folkehelsemeldingen med mål å redusere skadelig bruk av alkohol med 20 prosent frem til 2030 (fra 2010-nivå)".</p> <p>For å følge opp en slik målsetting er det viktig at kommunen sørger for kunnskap om hvordan en ligger an. Måttall for et slikt</p> <p>hovedmål vil være en kombinasjon av alkoholforbruk per innbygger i kommunen, andel unge og voksne som har episodisk høyt alkoholinntak, og alkoholrelatert sykelighet og dødelighet (alkoholavhengighet).</p> <p>Vi har god og solid kunnskap på dette området på nasjonalt nivå, men savner tilsvarende tall på kommunalt nivå, med unntak av data om ungdom gjennom Ungdata. Vi oppfordrer derfor kommunen til å igangsette et arbeid for å styrke kunnskapsgrunnlaget om rusituasjonen i kommunen.</p>	<p>Tas til følge.</p> <p>Det er tatt inn et overordnet mål om reduksjon av skadelig alkoholbruk, i tråd med nasjonalt mål om 20 % reduksjon innen 2030.</p> <p>Kommunen benytter eksisterende datakilder (Ungdata, politiets tall, FHI) for å følge utviklingen over tid..</p>

1.2	IOGT	<p><u>Tiltak 1.2.3 Sørge for tettere oppfølging av ansvarlige roller</u></p> <p>Bevillingshaver plikter å søke om godkjenning når det kommer nye personer i ansvarlige roller. Tvedestrand kommune skal ha oppfølging av at bevillingspliktige virksomheter til enhver tid oppfyller kravene knyttet til styrer og stedfortreder. Dette er viktig for å sikre at kompetent arbeidskraft innehar nøkkelroller, og at disse rollene besittes av personer med reelt ansvar for utøvelsen av bevillingen.</p>	<p>Vi anbefaler at kommunen stiller krav om gjennomført kurs i ansvarlig alkoholhåndtering og ansvarlig vertskap for alle ansatte som skjenker alkohol.</p>	<p>Tas ikke til følge nå, men kan vurderes i fremtidig revisjon.</p> <p>Først bør kommunen etablere faste møteplasser for dialog og veiledning med bransjen. Det er presisert i planen at dette vurderes tatt inn ved revidering 2028.</p>
-----	------	---	---	--

1.3	IOGT	<p><u>Tiltak 1.2.4 Bidra til å styrke bevillingshavers internkontroll</u></p> <p>Tvedestrand kommune har fokus på at alle skjenkesteder bør ha et godt internkontrollsystem. Et godt internkontrollsystem går ut på å organisere den daglige driften av stedet slik at regelverk overholdes. Bevillingshaverne bør videre ha et system for hvordan eventuelle avvik skal rettes og følges opp for å unngå gjentakelse. Kommunen skal gjennom veiledning under skjenkekontroller og i sin øvrige dialog med bevillingshaverne bidra til økt kunnskap om og forståelse av viktigheten av god internkontroll.</p> <p>Vi oppfordrer til at internkontrollen skal være et levende og nyttig dokument for ansatte. Helsedirektoratet har utarbeidet en enkel mal for internkontroll.</p>	<p>Etter vår vurdering fremgår det imidlertid verken av dette tiltaket eller av øvrige tiltak hvordan dette fokuset skal omsettes i konkrete planer eller målbare strategier for å forebygge skader og redusere alkoholkonsumet. Uten tydelige krav til kunnskap og kompetanse hos bevillingshavere og ansatte, er det vanskelig å se hvordan internkontroll alene kan bidra til forebygging og redusert konsum.</p>	<p>Helsedirektoratet har laget en god veiledning til internkontroll etter alkoholloven.</p> <p>Guide til god internkontroll etter alkoholloven - Helsedirektoratet</p> <p>Etter kommunedirektørens syn er det ikke internkontroll alene som kan bidra til forebygging og redusert konsum, men er del av helheten. Viktigere er å se hvordan god internkontroll kan ivareta et seriøs og trygg bransje/arbeidsliv.</p>
-----	------	--	--	---

1.4	IOGT	<p><u>Delmål 1.4 - Et inkluderende uteliv</u></p> <p>Tvedestrand skal være en åpen, inkluderende og tolerant by.</p> <p>Et inkluderende uteliv er et uteliv som er åpent og tilgjengelig for alle, uansett funksjonsnivå, seksuell orientering, etnisk bakgrunn eller annen identitet. Et inkluderende uteliv skal være fritt for trakassering, diskriminering, vold og rusproblematikk.</p>	<p>I delmål 1.4, savner vi imidlertid et tydelig kjønnsperspektiv.</p> <p>Dette bør omtales eksplisitt, ettersom kvinner er overrepresentert i statistikk over trakassering i uregulerte sosiale arenaer som barer og nattklubber. Det samme gjelder personer med andre kjønnsidentiteter.</p>	<p>Tas ikke til følge.</p> <p>Ved å ikke nevne noen grupper, blir heller ingen grupper ekskludert.</p>
-----	------	--	--	--

1.5	I OGT		<p>Videre benyttes ordet "oppfordre" gjentatte ganger i tiltak 1.4.1 og 1.4.2</p> <p>Etter vår vurdering er dette for lite forpliktende. Vi savner tydelige krav til kunnskap om diskriminering og trakassering, samt konkrete krav til universell utforming ved alle steder med skjenkebevilling.</p>	Tas ikke tilfølge
-----	-------	--	--	-------------------

1.6	IOGT	<p><u>Tiltak 1.1.5 En tverrfaglig tilnærming til folkehelseperspektivet</u></p> <p>Folkehelsekoordinator internt i kommunen bør utvikle en helhetlig tilnærming til rus og alkohol som ivaretar folkehelsen i et større perspektiv.</p>	<p>Formuleringen i tiltak 1.1.5 gir grunn til bekymring. En slik helhetlig tilnærming ligger allerede innenfor folkehelsekoordinatorens mandat, og formuleringen fremstår derfor som uklar og lite forpliktende.</p>	<p>Tas til følge.</p> <p>Punktet tas bort, og det jobbes videre med dette frem til revidering av planen 2028.</p>
-----	------	---	--	---

1.7	IOGT	<p><u>Tiltak 1.5.2 Salgstider</u></p> <p>Tvedestrand kommune praktiserer alkohollovens maksimaltider for salg av alkoholholdig drikk.</p> <p>«<i>Tabell</i>»</p> <p>Bevillingshaver er selv ansvarlig for at alkoholholdig drikk ikke lenger er tilgjengelig ved salgstidens slutt, jfr. alkohollovens § 3-7. Betaling kan imidlertid skje etter dette tidspunktet dersom kunden har forsynt seg med ølet før salgstidens slutt. Forretningen har ikke adgang til å bringe ut alkoholholdig drikk til kunder i den tiden salg av slik drikke ikke er tillatt.</p>	<p>Vi stiller oss undrende til tiltak 1.5.2, og etterlyser en tydeliggjøring av hvilke krav som stilles til butikkene for å sikre at kunder faktisk har forsynt seg med alkohol før salgstidens utløp, samt hvordan det skal forhindres at alkohol selges til kunder som har forsynt seg etter endt salgstid.</p> <p>Så vidt vi er kjent med, legger også dagens kassasystemer til rette for at alkohol ikke kan kjøpes etter endt salgstid. Vår klare anbefaling er at betaling for øl ikke tillates etter endt salgstid, uavhengig av når kunden har forsynt seg i butikken, for å sikre etterlevelse av alkoholloven.</p>	<p>Tas ikke til følge.</p> <p>Kommunedirektøren følger lovens krav.</p> <p>Det medfører riktighet at de største butikkjedene ikke tillater betaling av øl etter salgstidens slutt.</p> <p>https://www.helsedirektoratet.no/rundskriv/alkoholloven/kapittel-3-salg-av-alkoholholdig-drikker/-3-7.tidsinnskrenkninger-for-salg-og-utlevering-av-alkoholholdig-drikk-med-hoyst-4-7-volumprosent-alkohol</p> <p>3.7.2.3 Salgstidens slutt</p>
-----	------	---	--	--

1.8	IOGT	<p><u>Tiltak 1.3.2 Gi skjenkebevilling for en enkelt anledning</u></p> <p>Det kan gis skjenkebevilling for en enkelt anledning til et åpent arrangement etter alkoholoven § 1-6 andre ledd eller et lukket arrangement etter alkoholoven § 4-5.</p> <p>Det gis skjenkebevilling til åpne arrangementer i kommunen, så lenge de er i tråd med føringene i denne planen. Det gis ikke bevilling ved arrangementer som retter seg direkte mot barn og unge.</p>	<p>Det er positivt at bevillinger ved enkeltanledninger ikke gis til arrangementer som retter seg direkte mot barn og unge, slik det fremgår av tiltak 1.3.2. Samtidig savner vi at det presiseres at det heller ikke gis skjenkebevillinger til steder som er lokalisert i umiddelbar nærhet av alkoholfrie fritidstilbud, i tråd med kommunens bevillingspolitiske handlingsplan.</p>	<p>Tas til følge</p> <p>Det er tatt inn følgende steder som hovedregel ikke får innvilget skjenkebevilling:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ O serveringstilbud med en driftsprofil som hele eller deler av døgnet fremstår som snackbar, gatekjøkken, kiosk eller lignende. ☐ O bensinstasjon eller serveringssted i umiddelbar tilknytning til bensinstasjon ☐ O lokaler hvor det foregår pengespill ☐ O idrettshaller ☐ O steder lokalisert tett ved alkoholfrie fritidstilbud
-----	------	--	---	---

1.9	IOGT	<p><u>Tiltak 1.3.4 Føringer for salgsbevilling, nettsalg og levering</u></p> <p>Salgsbevilling gis til virksomheter som har et fremtredende utvalg av dagligvarer. Det kan innvilges salgsbevilling for nettsalg og levering såfremt alkoholovens krav til salgsbevilling blir ivaretatt.</p>	<p>I tiltak 1.3.4 savner vi en redegjørelse for hvordan kommunen planlegger å følge opp alkoholovens krav knyttet til salgsbevilling for nettsalg og utlevering, herunder kontrolltiltak og krav til oppfølging av bevillingshavers ansvar ved overlevering av alkohol.</p>	<p>Tas til følge.</p> <p>Kontroller blir utført av Securitas.</p> <p>Følgende vilkår settes for Netthandel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Virksomheten skal ha en internkontroll som regulerer utkjøringen iht. gjeldende regler. • Alkoholholdig drikk skal ha egen linje på kvitteringen. • Virksomheten skal ha en logg over utkjøringer som inneholder alkohol. Loggen skal inneholde: <ul style="list-style-type: none"> ○ Leveransedato – navn - adresse til kunden ○ Signeringsfelt for kunden - Kunden skal signere ved utlevering. ○ Tidsfelt for utlevering – Sjøføren noterer tidspunkt og signerer for utleveringen ○ Felt for fødselsdato – registreres når det gjennomføres legitimasjonssjekk. ○ Plass til å notere legitimasjonssjekk. ○ Legitimasjonssjekk av personer som vurderes til å være under 25 år, persondata noteres ned. • Ved bruk av posten eller annen tjenesteleverandør for utlevering av alkoholholdig drikk, skal det lages en egen logg som skal inneholde: <ul style="list-style-type: none"> ○ Leveransedato – navn - adresse til kunden ○ Spøringsnummer ○ Utskrift fra tjenesteleverandørs system med tidspunkt og signatur fra utlevering. • Utkjøring og utlevering av alkoholholdig drikk skal kun skje innenfor kommunens salgstider
-----	------	---	---	--

1.10	IOGT	<p><u>Tiltak 1.6.1 Klare retningslinjer for større arrangementer</u></p> <p>Mindreårige som deltar på arrangementer hvor det foregår skjenking av alkohol, skal være i følge med ansvarlig voksen. Det skal benyttes fargede armbånd som tydelig skiller på personer under og over 18 år. Dersom det serveres alkoholholdig drikk gruppe 3 skal det benyttes egen farge på armbånd til de mellom 18 og 20 år. Dersom det oppdages at personer som ikke møter alderskravene i alkoholloven nyter alkoholholdig drikk inne på konsertområdet, skal disse utvises.</p> <p>Politiets anbefalinger om vakthold skal følges. Vakter skal være uniformerte, f.eks ved bruk av vester i godt synlig farge.</p>	<p>Videre mener vi det er uforsvarlig at tiltak 1.6.1 ikke plasserer et tydeligere ansvar hos bevillingshavere ved skjenking på større arrangementer der barn og unge er til stede.</p> <p>Risikoen for lovbrudd vurderes som betydelig, og de retningslinjene som omtales som "klare" fremstår i praksis verken som forpliktende eller forventningsskapende.</p> <p>Avslutningsvis mener vi at bruk av fargede armbånd i samme tiltak bør omtales som ett av flere mulige tiltak, og ikke som en fast regel. Armbånd alene er ikke tilstrekkelig for å sikre at barn og unge ikke skjenkes alkohol, og ordningen innebærer også en risiko for potensiell ansvarsfraskrivelse. Ansvaret etter alkoholloven ligger hos bevillingshaver, og vi ber kommunen kommunisere dette tydelig i sin handlingsplan.</p>	<p>Tas til følge</p> <p>Ansvarlig for skjenkingen må ha godkjent kunnskapsprøve i alkoholloven.</p> <p>Det kan i enkelte tilfeller også pålegges at stedfortreder også har godkjent kunnskapsprøve i alkoholloven, dette kan gjelde ved arrangementer som går over flere dager.</p> <p>Det setter inn f.eks foran «fargede armbånd».</p>
------	------	--	--	--

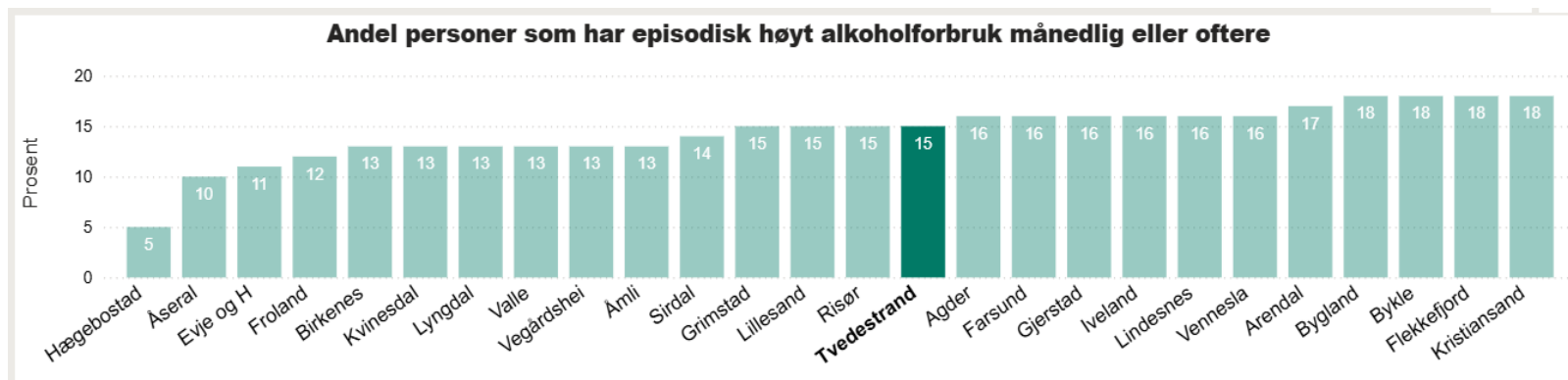
2.1	Jokerstuas venner	Delmål 2.2 og tiltak 2.2.4 er forslaget at det settes et tak på bevilling inntil 6 dager pr kalenderår og at dette knyttes spesifikt til søkeren og lokale etter søknad.	Vi mener at det bør være rom for inntil 8 bevillinger pr år. For vår del er arrangementer med bevilling et tilbud til samling og aktivitet i lokalsamfunn utover bykjernen og vi mener det derfor må gis rom for flere slike anledninger. Det bør ikke bare sees på som et tiltak for sikre seriøs drift, men det bør også sees på som et tiltak for å opprettholde levende lokalsamfunn, nettopp derfor bør det være rom for å kunne søke inntil 8 ganger pr kalenderår. Vi kan nevne at Jokerstuas Venner arrangerer 6-8 puber i året for voksne som bor og har tilknytning til Nes Verk. Vi har lagt pubene som et treffpunkt fra 17 til 21 for å ikke lage fest, men ha en pub for samlingens skyld.	<p>Tas til følge.</p> <p>8 dager pr. kalenderår.</p> <p>Begrunnelse for å ha begrensning på antall dager; det setter høyere krav til ansvarlige ved faste bevillinger, og bevillingshavere med faste bevillinger vil innkalles til jevnlig møter med kommunen.</p> <p>Dette kan vi ikke kreve av søker av en enkelt anledning. Vi har noen «gjengangere», men noen søker sjelden om bevilling.</p>
-----	-------------------	--	--	--

2.2	Jokerstuas venner	Ordlyden (2.2.4) «... knyttes spesifikt til søkeren og lokale etter søknad.»	Ordlyden kan gi rom for tolkning dithen at det er maks antall ganger pr lokale uavhengig av hvilken organisasjon som søker. Det bør ikke være slik at hvis en organisasjon har søkt for et spesifikt lokale så er maks antall ganger brukt opp for andre organisasjoner. Det kan hende det er meningen at det menes maks antall ganger pr søker på dette lokalet, men vi ønsker gi en tilbakemelding på at det kan være mulig å tolke / feiltolke dette til at det gjelder antall ganger pr sted/lokale.	Tas til følge. Ordlyden endres til: «som knyttes til søkeren og organisasjon etter søknad.»
-----	-------------------	--	--	---

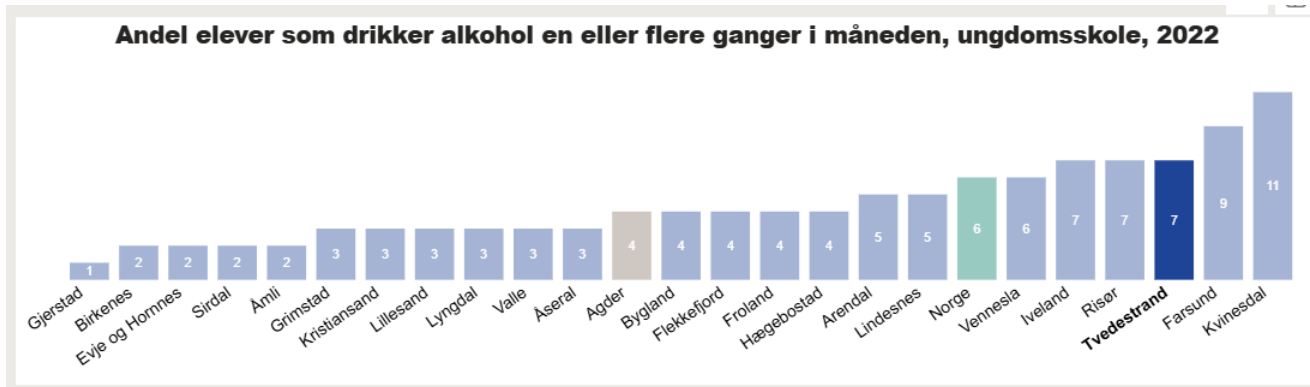
3.1	Borøy vel	Tiltak 2.2.4 som setter tak på antall skjenkebevillinger til inntil 6 dager per kalenderår, som knyttes til søkeren og lokale etter søknad	Forslag til endringen av ordlyden kan være å utvide antall anledninger til f.e. 15 stuks, gjøre tiltaket bare gjeldende for sentrumsnære områder eller for steder som er lengre enn 5 km fra nærmeste konkurrerende aktivitet.	Tas delvis tilfølge, se innspill 2.1
-----	-----------	--	--	--------------------------------------

Alkoholstatistikk for Tvedestrand

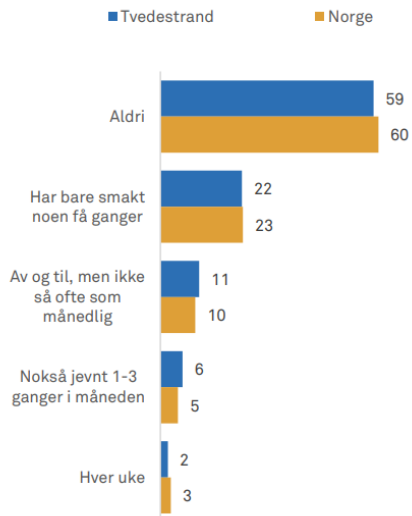
Agdertall, folkehelseundersøkelsen i 2023 [Statistikkbank - Agdertall:](#)

Fra agdertall [Statistikkbank - Agdertall](#) og Ungdata [Rapporter - Ungdata](#):

Hender det at du drikker noen form for alkohol? Prosent i Tvedestrand kommune og nasjonalt

Oppsummering

- Mange av innspillene har blitt tatt til følge
- Ved revidering av planen i 2028, bør det nedsettes en arbeidsgruppe som bør bestå av enhetsleder, kommuneoverlege, kommunepsykolog, representant fra Livsløpsutvalget og ungdomsrådet, og en representant fra næringen.
 - Arbeidet koordineres av bevillingsmyndigheten.